

V Slovenskej národnej galérii opäť prebieha medzinárodná výstava študentského projektu *Máš umelecké črevo?*

Bratislava 7. máj 2024 | V Slovenskej národnej galérii opäť prebieha obľúbená výstava žiakov a žiačok stredných škôl a gymnázií, ktorí sa zapojili do medzinárodnej umelecko-vzdelávacej súťaže s názvom *Máš umelecké črevo?*. Medzi víťazné projekty sa zaradil tím, ktorý pracuje s témou ľudskej pamäti a Alzheimerovou chorobou, alebo aj digitálna hra, ktorá interaktívne upozorňuje na internetové cookies. Jedenásť objektov a inštalácií na tému *Sieť* si môže publikum pozrieť do 2. júna 2024.

Už ôsmy rok je SNG hlavným organizátorom umeleckej súťaže študentských tímov vo veku 14-19 rokov *Máš umelecké črevo?* na Slovensku. Počas mája 2024 poskytuje priestor pre prezentáciu tých projektov, ktoré prešli užším výberom poroty. Predseda jej multimediálny umelec Radovan Dranga. Témou tohto ročníka súťaže bola *Sieť* ako prvok, ktorý spája, zamotáva alebo chytá nové významy i publikum.

„Práve prehliadku vo forme výstavy rôznych spôsobov výtvarného uvažovania mladých ľudí nad danou témou vnímame ako vyvrcholenie celého procesu tvorby a spolupráce,“ hovoria organizátorky súťaže Barbora Tribulová zo SNG a Vendy Kováčová z GMB.

Na jeseň organizátorky pripravili online metodický workshop prinášajúci podnety, ako rozvíjať spoluprácu a projektové vyučovanie s integráciou tvorivej činnosti, ale aj ako participatívne pristupovať ku schopnostiam a vyhodnocovať ich v školskom prostredí. Online aj offline workshopy mladým ľuďom ponúkli aj Radovan Dranga a výtvarníčka Romana Halgošová. Ján Lazur a Zoltán Nagy z právnickej kancelárie Taylor Wessing diskutovali o vstupe umelej inteligencie do sveta umenia najmä z hľadiska autorských práv. Cieľom týchto podujatí bolo poskytnúť mladým ľuďom a ich pedagogickej podpore viac podnetov a priestoru na diskusiu k téme.

Do semifinále to napokon dotiahlo 30 tímov a 11 z nich postúpilo do finále, ktoré prebehlo 3. mája 2023 v kinosále SNG. Vystavované projekty majú podobu závesného obrazu-objektu, priestorových aj digitálnych inštalácií, videa, dizajnu či interaktívnej hry. Tému sieť podčiarkuje aj dizajn výstavy – Andrea Ďurianová sa rozhodla priznať sieť káblov napájajúcich vystavované inštalácie. Motív prepájania a sieťovania sa objavuje aj vo viacerých projektoch siete dopravnej mapy či hudobnej scény. Projekty, ktoré postúpili do finále, boli veľmi silné a porotu zaujali nielen neočakávaným poňatím témy, ako v prípade prepájania hudobných žánrov či kultúr alebo témy rôznych sietnic, ale aj autenticitou, zanietením či interdisciplinaritou. Iné projekty oslovili hľadaním siete vo výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch. Na výstave si tak môžete všimnúť výskum pôsobenia poveternostných podmienok na sieť farieb či pôsobenie vizuálneho efektu *moiré*.

Porota vybrala víťazné dva tímy, hoci z úst viacerých členov a členiek poroty zaznelo, že ocenenie by si zaslúžili všetky projekty. Putovnú cenu vytvorenú šperkárkou Katarínou Siposovou, ktorej pokrútené „črevo“ z roka na rok rastie, si prevzal tím Cookies zo Súkromnej strednej odbornej školy umeleckého priemyslu v Topoľčanoch. Pod vedením pedagogičky Moniky Geršiovej, ktorá do súťaže prihlasuje tímy pravidelne od jej vzniku, vytvorili šiesti mladí ľudia webstránku www.acceptall.online, na ktorej sa prostredníctvom digitálnej hry môžeme vzdelávať o bezpečnosti v prijímaní tzv. cookies. Tím vytvoril celý dizajn webstránky aj hry a preniesol ho do letáčikov, certifikátov i do maľby, ktoré sú súčasťou galerijnej inštalácie. Porota na projekte ocenila najmä jeho komplexnosť, profesionalitu a neuveriteľnú tímovú spoluprácu, rovnako ako aj veľmi aktuálne zapojenie digitálnej sféry do výtvarného sveta.

Po čase putovná cena sa presunie k druhému víťaznému tímu na Základnú umeleckú školu v Spišskom Podhradí. Pedagogička Paula Maliňáková v súťaži a finále tiež nie je prvýkrát. Jej tím *Oceľový trň* obrátil tému Sieť naruby a zameral sa na jej rozklad. V pomerne rozmernej inštalácii simulujúcej obyvateľku zjavne staršej panej sprostredkujú zázitok zo života človeka s Alzheimerovou chorobou. Nábytok aj osobné predmety a fotografický album sú polepené papierikmi s poznámkami, ktoré majú Zofii pripomenúť, na čo má alergiu, ako si pripravuje čaj, alebo aj taký závažný fakt, že jej manžel už nežije. Práve schopnosť prenosiť silného zážitku na publikum porota na projekte ocenia spolu s výberom spoločensky angažovanej témy. Päť dievčat, ktoré na projekte pracovali, pri prezentácii projektu spomenulo aj momenty, keď ich výskum témy a príprava inštalácie zbtlili aj s členmi staršej generácie ich vlastných rodín. Jednotlivé zážitky obyvateľky skrývajú aj „vyťahané“ pásky z audiokaziet doplnené senzoričkami podnetmi – prostredníctvom deštruovaného zaznamenávacieho nástroja pripomínajú „diery v spomienkach“, ktoré môžu pomôcť vyvolať rôzne pachy, chute či iné zmyslové podnety. Práve súčastka, ktorá dáva do pohybu kazety, dala názov celému projektu *Oceľový trň*.

Aj táto inštalácia, podobne ako digitálna hra, kladie isté nároky na interakciu s publikom. Okrem toho, že sa „vítame“ v živote či v obyvateľke človeka, na stole leží denník, ktorý nás vyzýva, aby sme doň zapisali, na koho alebo na čo nechceme zabudnúť. Oba víťazné projekty budú prezentované verejnosti aj na medzinárodnom stretnutí, ktorého sa každoročne v jednej z usporiadateľských krajín zúčastňujú víťazné tímy zo Slovenska, z Čiech a Madarska. Tento rok sa toto stretnutie bude konať v Bratislave – 8. 6. 2024 v rámci sprievodného programu odpredzneníu tímy svoje projekty a budú diskutovať o význame súťaže a umeleckého vzdelávania. Zároveň uvidíme víťazné projekty zapojených krajín na jednom mieste – do 12. 6. 2024.

„Mnoho projektov zvolilo pre mňa prekvapivý prístup. Trochu som sa obávala, že sieť bude u mladých ľudí evokovať najmä tie siete, s ktorými sa stretávajú na internete. Že niekto prepoji tradíciu gotických pamiatok so súčasnou subkultúrou by mi ani nenapadlo. Mne osobne sú veľmi sympatické najmä sociálne experimenty, ako napríklad upevňovanie medzilidských vzťahov prostredníctvom spoločenskej hry či implementovanie nových pozdravov do každodenného styku. Ale zapadobilo na mňa aj umelecké poňatie témy siete v spojení s riekou, keď sa jej obraz zrkadlí na skutočnej vodnej hladine vo výstave. Okrem víťazných projektov je silným momentom aj projekt, ktorý nás vyzýva k tomu, aby sme venovali viac pozornosti svojmu okoliu. Kvalitne spracované dokumentárne fotografie z ciest MHD nám ukazujú, čo všetko tej pozornosti uniká, keď sa počas cesty venujeme iba online sieťam,“ vyzdvihuje Tribulová.

„Keďže je pre nás dôležité dať možnosť mladým ľuďom podieľať sa aj na profesijnej stránke platformy, prizvali sme do spolupráce aj študentky vizuálnej komunikácie VŠU Nikolu Stankeovú, ktorá vytvorila pre tento ročník vizuálnu identitu a Sofiu Kuželovú, s ktorou spolupracujeme pri tvorbe obsahu na sociálne siete,“ približuje Kováčová. „Vnímam mladú generáciu ako veľkú potenciál galerijného publika, v čom sme sa zhodli aj s riaditeľkou môjho nového pôsobiska, a tak sme sieť galérii participujúcich na platforme rozšírili o Galériu mesta Bratislavy.“

Všetky dôležité informácie o aktivite *Maš umelecké črevo?* vrátane inšpiratívnych rozhovorov „Na kus reči...“ s umelcami*kyňami a pedagogmi*ičkami či rubriku s podnetmi zo sveta umenia nájdete na [umeleckecrevo.snng.sk](mailto:info@snng.sk).

Aktuálnu ponuku programov nájdete aj na www.snng.sk, na sociálnych sieťach a v newslettri galérie, na ktorého odber sa môžete prihlásiť na [www.snng.sk](mailto:info@snng.sk).

Generálny partner SNG

Partner projektu Máš umelecké črevo?

TaylorWessing